

3. Шематизм всего клира греко-католицької епархії Львовской ... – Львів, 1886.

Прийняті скорочення

AGZ – Akta grodzkie i ziemskie, t.1 –25, Lwyw, 1868–1935.

Зк – Закарпатська область.

ІФ – Івано-Франківська область.

Ізабелла Буніятова

ТЕРМІНИ "ПАРАТАКСИС" І "ГІПОТАКСИС" В КОНТЕКСТІ ЕВОЛЮЦІЇ МОВНИХ СИСТЕМ

У сучасній літературі існує деяка неузгодженість у визначенні термінів *паратаксис* і *гіпотаксис*, зумовлена різним підходом до аналізу мовних явищ. У розвідках, що здійснюються без врахування виникнення цих типів синтаксичного зв'язку, їх розгоргання у часі (в синхронії), гіпотаксис і субординація, з одного боку, паратаксис і координація, з другого боку, розглядаються як абсолютні синоніми. Такий підхід зафіксовано, наприклад, в ЛЕС [1, 380], у якому складнопідрядність (гіпотаксис, субординація) визначається як зв'язок граматично нерівноправних речень, відповідно (паратаксис, координація) – як синтаксичний зв'язок граматично рівноцінних одиниць мови, жодна з яких не може бути прирівнена до компонента другого (головного) речення. Відповідно протиставлення, що існує між цими типами складних речень розглядається як таке, що побудовано на ознаках "ієрархії: координованості / дискретності" смислів. Показово, що спільними для гіпотаксису і паратаксису виявляються такі властивості, як: 1) поліпредикативність структури; 2) несамостійність їх складових; 3) наявність / відсутність сполучникового складу та інших індивідуальних формально-граматичних засобів зв'язку. Останнє можна проілюструвати на прикладі складнопідрядного речення в сучасній англійській мові, експліцитна система структурних (морфологічних, синтаксичних та лексико-семантичних) ознак якого репрезентована кількісно обмеженим набором елементів:

а) оформленість підрядного речення спеціалізованими сполучниками, до складу яких входить *wh*-element; обмежена кількість паралельних форм;

б) тотожність порядку слів підрядного і головного речень (SVO); закріплення інверсійного порядку за деякими типами підрядних речень (умовними, порівняння);

в) функціонування умовного способу (Subjunctive Mood) в обмеженому колі підрядних речень, при цьому лексична семантика окремих розрядів дієслів у головному реченні може зумовлювати модальність підрядного [2, 918–919].

У розвідках, що здійснюються в діахронії і працях загального плану, в яких розглядаються проблеми механізму мовних змін, терміни *паратаксис* і *гіпотаксис* отримали дещо інший зміст. В роботах окремих авторів [3, 402; 4, 58; 5, 220] координація і субординація визначаються як особливий вид паратаксису і гіпотаксису відповідно. Р. Стоквел і Д. Мінкова [3, 367–408], наприклад, розрізняють їх за принципом сполучникового / безсполучникового оформлення. Термін *паратаксис* вони використовують для позначення тільки асиндетичної підрядності, тобто такого типу зв'язку, який поєднує речення, одне з яких є логічно залежним від іншого. Синтаксичні відношення при цьому залишаються немаркованими. *Координація* (сурядність) як синдетичний тип зв'язку відношень – маркована, а підрядність ідентифікується контекстом. Гіпотаксис відповідно імплікує тільки синдетичну підрядність (субординацію). Наприклад:

Leave me and I'll simply die = If you leave me, I'll die.

Очевидно, що тлумачення термінів таким способом зумовлене потребами історичного дослідження, зокрема, розвідок, присвячених генезису складнопідрядного речення в англійській мові. Р. Стоквелу і Д. Мінковій властивий традиційний підхід до пояснення еволюції гіпотаксису, що ґрунтується на популярній гіпотезі похідності гіпотаксису від паратаксису (Parataxis hypothesis). Їхнє припущення стосовно кількох фаз розвитку складнопідрядного речення, відомого сучасній мові, в цілому відповідає синтаксичній теорії Л. Кельнера [3]. Синтез ідей цих дослідників можна представити як розвиток, що відбувався в

такій послідовності: від асиндетичного дво- або N-предикативного цілого, компоненти якого логічно зв'язані між собою причинно-наслідковим зв'язком, через синдетичне складне речення, оформлене сурядними сполучниками до субординативного типу відношень, найдавнішим різновидом якого був корелятивний. Явище кореляції сполучних засобів (сполучник, який вводить підрядне речення, корелюється будь-яким іншим адвербіальним або займенниковим елементом головного речення) було властивим деяким індоєвропейським мовам на ранніх етапах їх розвитку. Інтерпретація компонентів такого складнопідрядного речення виявляється в багатьох випадках ускладненою, зокрема, через нерозчленованість просторово-часових і логічних відношень, експлікованих сполучниками. Пор. в давньоанглійській:

(2) *Юа hit winter lЖhte Юа ferde seo fyrd ham (Chronicle, an 1051).*

Змістовно, це речення можна представити двома варіантами перекладу: а) "Коли прийшла зима, військо відправилося додому" і б) "Через наближення зими військо відправилося додому".

Слід зазначити, що деяка семантична затемненість сполучникового складу, його полісемантизм, на яку так часто посилаються дослідники-германісти, характерна для всіх періодів розвитку цих мов. Наприклад, у давньоанглійській підрядні речення із значенням результату дії або мети мають схожі синтактико-семантичні характеристики: 1) реалізація особоводієслівним реченням або інфінітивним утворенням; б) оформлення одними й тими ж сполучниками, найчастіше *ЮЖt*, а також *swa (...)* *ЮЖt(Юе)*, прийменниковими словосполученнями *to DEM (...)* *ЮЖt(Юе)* і *for DEM(...)* *ЮЖt*. Диференціація цих типів ґрунтується в основному на морфологічній характеристиці дієслова підрядного речення: умовний спосіб, як правило, вказує на те, що розглядувана синтаксична одиниця – є підрядне мети. Структурно це може бути репрезентовано формулою *V mod. [magan / sculan / willan] + V inf*. Розрізнення за морфологічною ознакою, однак, не має регулярного характеру, а в значній кількості випадків воно контекстно обумовлене. В сучасній англійській мові діапазон сполучникового складу цих типів підрядних речень включає: *so that*, (рідше і менш формально) *so*, (більш формально) *in order that* (підрядні мети); *so that* (формально), *so* (результату). Пор.:

(3) *We paid him immediately, so (that) he left contended. [result]*

(4) *We paid him immediately so (that) he would leave contended. [purpose]* [2, 1107–1110].

Приклади (3) та (4) показують, що обидва сполучники можуть виражати як мету, так і результат, при цьому дієслово в підрядному мети оформлене умовним способом. У сучасній мові їх прийнято розрізняти в залежності від їх синтаксичної функції: підрядні результату виступають у функції диз'юнкта, підрядні мети – ад'юнкта. Для обох періодів розвитку мови характерною є прикінцева позиція першого в реченні.

Очевидно, що в історичному дослідженні слід мати на увазі рухливість меж речення, його тенденцію до збільшення обсягу в контексті соціально-економічних і культурних зрушень у житті етнічних спільнот, ускладнення творів усної творчості, розвитку літератури, а також різноманітних форм правового й ораторського мовлення [6, 22]. На відміну від сталої за своїм характером парадигми формально-граматичних засобів актуалізації складнопідрядного речення в сучасних германських мовах (див. вище), її корелят в давніх мовах (VII–XI ст.) відзначається певною аморфністю і нерегулярністю оформлення компонентів складного поліпредикативного цілого тією чи іншою ознакою. Як уже зазначалося, прикінцева позиція дієслова і його оформлення в умовному способі дозволяють відділити головне речення від підрядного в давньоанглійських текстах при тому, що розділові знаки в пам'ятках писемності не можуть виступати засобами дискретності синтаксичних одиниць такого рівня. Вони є результатом роботи редакторів, далекої за часом від створення цих пам'яток. Серед дванадцяти типів підрядних речень, які виділяє Е. Траугот [5, 219–280] для давньоанглійської мови, в тому числі координативних, відносних, комплементарних (особово- і неособово-дієслівних), мети, результату дії, умовних, умовно-поступкових, поступки, темпоральних, порівняння, питальних, заперечних, лише в останніх можна знайти регулярне вживання умовного способу. Таким чином, дійсність, відтворена в підрядних реченнях, може сприйматися як фактична (індикативний спосіб) і як бажана, очікувана і т. д. (умовний спосіб) через відсутність морфологічних маркерів на позначення залежності дії, вираженої в підрядному реченні від дії, репрезентованої в головному реченні.

У цілому, визначення термінів складного речення з урахуванням потреб дослідження, здійснюваного в діахронії, є виправданим. Такий підхід корелює з принципом історизму, який послідовно застосовував О.О.Потебня [7, 83] в своєму вченні про граматичну будову слов'янських та інших індоєвропейських мов. Він пропонував визначати поняття "речення" для кожного індивідуального періоду розвитку мови: "Інтерес історії – саме в тому, що вона не є лише безкінечна тавтологія. Так, і з основного погляду на мову як на рухливий орган мислення витікає, що історія мови, яка розглядається на значному відрізку часу, повинна давати ряд визначень речення". В протилежному випадку, вказує О.О.Потебня, релевантним для історичного мовознавства виявляється думка Еклезіаста: "що було, те й буде; і що робилося, те й буде робитися, і немає нічого нового під сонцем".

Підґрунтям вітчизняної синтаксичної традиції, що формувалася під впливом учення О.О.Потебні, є теза про мову як рухливий орган мислення. О.М.Пешковський [8, 412–413], наприклад, розрізняючи сурядний і підрядний типи зв'язків, акцентує увагу на внутрішній кореляції прийменника або сполучника з компонентами складного речення, а саме: пов'язаний він з ними обома, або з одним. Якщо перестановка речень у рамках складного цілого не міняє відношень між ними (обернені відношення), і "зводиться до простого поєднання в думці двох фактів" [курсив наш – І.Р.Буніятова], то таке речення є складносурядним. І навпаки: якщо перестановка міняє відношення (необернені), то речення актуалізує складнопідрядний тип зв'язку. Очевидно, що таке пояснення ґрунтується на наявності експліцитних засобів вираження гіпотаксису в сучасних індоєвропейських мовах: сполучниках та інтонації. Останнє відбулося у формуванні, яке наведене в ЛЕС [1, 380]: "... що має свою систему засобів вираження". Розгорнення підрядного зв'язку в часі, як і всіх інших мовних явищ, на думку О.О.Потебні [7, 60], "може бути зрозумілим лише як наслідок ускладнення думки". Звідси і метафорично сформульована еволюція складнопідрядного речення: "Спочатку прості речення йдуть одне за одним так, що формальні відношення між ними зовсім не усвідомлюються і не позначаються. Ряди їх подібні малюнку без перспективи. Зв'язок між ними встановлюється за допомогою відносних займенників і сполучників, розгляд яких відноситься до вчення про складне речення" [7, 128]. Розгорнення мовних явищ у часі сприймалося ним як перехід від їх одномірного до багатомірного простору (= обсягу). "Перший шлях" розвитку складнопідрядного зв'язку в індоєвропейських мовах, репрезентований таким способом, супроводжувався "другим", складнішим за своїм механізмом. У сучасній літературі цей шлях отримав назву *реінтерпретації* поверхневої структури синтаксичних одиниць (англ. *reanalysis*), при якому відбувається пересув (*shift*) відносного займенника у наступне логічно залежне речення. Наприклад:

(5) англ. *I saw that; he slept > I saw that he slept.*

Пор. також безсполучникову реінтерпретацію:

(6) *Dancing girl > The girl who is dancing.*

На думку О.С.Мельничука [9, 226], одним із джерел ускладнення структури давньослов'янського речення був перерозклад дієприкметникових підрядних речень, оформлених сполучними словами, в повноцінні підрядні з особовою формою дієслова. Зазначимо, що для мов германських такий шлях розвитку очевидно слід вважати маргінальним через а) нерозвиненість системи дієприкметникових утворень у давньогерманських мовах; б) початковість формування предикативності неособових форм дієслова в давній період розвитку мов. На наш погляд, постулювання одного способу розвитку складнопідрядного речення для всіх індоєвропейських мов є некоректним. По-перше, існувало кілька шляхів, по-друге, він мав індивідуальний характер для окремих мовних ареалів.

У цілому, однак, теза про ієрархію думок, актуалізованих складнопідрядним реченням, як показала практика мовних досліджень, виявилася методологічно перспективною і для слов'янських, і для германських синтаксичних студій. В.М.Жирмунський, В.М.Ярцева та інші дослідники будували свої розвідки на концепції розвитку мовних явищ у зв'язку з розвитком мислення [10, 375–376; 11, 3]. В.М.Ярцева [12, 97], наприклад, ввела в науковий обіг терміни *безсполучникова підрядність* або *підрядність у формі безсполучникової сурядності*, явища відомого всім давньогерманським мовам, яке поступово зменшувалося завдяки розвиткові спеціальних службових слів – відносних займенників, що маркували відповідний тип зв'язку.

О.І. Смирницькому [13, 300], зокрема, належить ідея про диференціацію головного і неголовного в думці структурними особливостями речення. Це відбулося після того, як змінились умови існування мови, і вона отримала писемну фіксацію.

Справедливо було б зазначити, що в деяких випадках дослідники синтаксису конкретних мов навмисно звужували зміст дефініції складного речення через необхідність підкреслити індивідуальність явища, яке вона позначає, з-посеред його корелятивів в інших, генетично споріднених мовах. О.Ф. Лосєв [14, 217–218] користувався терміном *внутрішній паратаксис* у дослідженні синтаксису давньогрецької мови, розуміючи при цьому синдетичний тип зв'язку. За його спостереженнями, основним засобом поєднання речень у складі поліпредикативної одиниці в грецькій мові виявляється не підрядність, гіпотаксис, а сурядність, паратаксис. Розвиток підрядного типу зв'язку відбувався дуже повільно, і в масовому порядку він зупинився тільки на стадії суто зовнішньої підрядності, яка з точки зору внутрішнього смислу була звичайною сурядністю. Справжня підрядність, зовнішня і внутрішня, спостерігається в обмеженій кількості випадків, вона так і не стала типовим явищем. Закон незалежності, який формулює О.Ф. Лосєв [14, 215] для синтаксису складнопідрядного речення грецької мови, є конкретним свідченням кореляції мовних і мисленневих структур: час і спосіб дієслова в підрядних реченнях вживаються без будь-якої формальної залежності від головних речень; вони залежать від об'єктивної ситуації, яку має на увазі суб'єкт, що говорить або пише. Це, на погляд філософа О.Ф. Лосєва, свідчить про надзвичайну схильність греків до відтворення об'єктивної дійсності, теоретичним підґрунтям якої виступав матеріалізм, що стверджував первинність буття над суб'єктом і над будь-якою формалістичною структурою.

Дослідження синтаксичних систем так званих "примітивних мов", в яких відсутні слова на позначення каузальності, умовності, або інші формальні актуалізатори підрядності, показали, що зв'язок між залежними реченнями може встановлюватись контекстом усього оповідання, а інколи характеристикою дії, вираженої присудком [15, 218–224]. У відомому перекладі гіляцької казки І.І. Мещанінова уривковий ряд речень пов'язаний між собою тільки контекстом усієї послідовності серій:

(8) *лягушка зрєбла (одночасність дійства), крыса рулевоє весло держала (одночасність дійства), лягушка весло потянула (дійствие, вызывающее за собой другое), на стну упала (дійствие, основанное на другом), красный живот засяял (констатация факта)* [15, 221–222].

Цей приклад ілюструє його тезу про підрядність "як розгорнутий тип деталізації думки", яка в молодописемних мовах або мовах, що не мають своєї писемності, в більшості випадків експлікується без використання сполучних слів. Семантична диференціація досягається за допомогою інтонації (казки, народна творчість, билини), або відтінків предикативності (*держала* – *потянула*). Зауважимо, що відсутність структурних маркерів складнопідрядного зв'язку не може говорити про відсутність причинно-наслідкових відношень у мові, і відповідно, про відсутність абстрактного мислення у "примітивних народів".

Універсальний підхід у тлумаченні термінів складного речення належить, на наш погляд, В.В. Виноградову [16, 428], який справедливо зазначав, що при вивченні складних речень не слід обмежуватись механічним розподілом їх на складносурядні та складнопідрядні. До формальних чинників аранжування поверхневої структури складного речення він включав: а) інтонацію; б) порядок слів; в) наявність / відсутність сполучних слів; г) синтаксичні функції типізованих лексичних елементів; д) різні способи морфологічного вираження синтаксичного зв'язку (час або спосіб дієслова).

Концепція В.В. Виноградова побудована на єдності структурно-семантичного простору речення, характерної для його простого і складного різновиду. Основна властивість змісту складного речення полягає у тому, що воно не є *адитивним*, тобто його значення не виводиться із суми його складових, за своєю структурою близьких, але не тотожних простим реченням. За умови будь-якого типу зв'язку, вказував В.В. Виноградов [16, 431], тільки перше речення можна умовно визнати вільно побудованим; структура другого речення і тих, що йдуть за ним, у значній мірі обумовлена його відношенням до першого і синтаксичною природою тих чи інших зв'язків. Зовнішня будова компонентів такого речення подібна до простих речень, однак у складі цілого вони не мають смислової та інтонаційної завершеності, характерної для такої

категорематичної одиниці, якою є речення. Пор. його приклад із твору А. Чехова, в якому кожне наступне речення виявляє більшу залежність від попереднього:

(7) "Городок был маленький, хуже деревни, и жили в нем почти одни только старики, | которые умирали так редко, | что даже досадно" [16, 424].

Без сумніву, зауваження В.В. Виноградова стосовно того, що принципи опису та розмежування типів складного речення не можуть вважатися встановленими, є релевантним і для сучасного лінгвістичного процесу. Зазначимо, що визначення обох типів зв'язку складного речення в діахронічних дослідженнях ускладнюється відсутністю деяких параметрів, зокрема інтонаційних і пунктуаційних, а також загальною аморфністю або "повзучістю" давнього речення. В багатьох випадках, зокрема в записках *Англо-саксонської хроніки* або *Старшої Едди* воно дорівнює періоду.

Тлумачення терміну *сурядність* як такого типу зв'язку, при якому жодне речення в складі цілого не виявляється самостійним, співзвучне вченню Г. Пауля [17, 176–177]. Він стверджував, що пов'язані між собою самостійні речення мають відтінок підрядності, і в такий спосіб поступово набувають ознак повної підрядності. Це відбувається завдяки тому, що самодостатня цінність речення все більше деактуалізується, набуваючи іншої функції – атрибуту іншого речення.

Концепція Г.А. Золотової [18, 99–109] відповідає, на наш погляд, сучасним вимогам синтаксичного дослідження, яке виконується і в синхронії, і в діахронії. Вона органічно поєднала ідеї своїх попередників, зокрема, Г. Пауля і В.В. Виноградова, не розмежовуючи складне речення в традиційний спосіб. Г.А. Золотова виділяє монопредикативні та поліпредикативні одиниці в контексті досягнень сучасної теорії речення з його пропозиційним і синтаксичним членуванням. Поліпредикативність при цьому розглядається як співвіднесеність або взаємодія в рамках однієї комунікативної одиниці двох або кількох предикативних одиниць, в кожній з яких є своє поєднання імені ознаки (предиката) з іменем предмета (суб'єкта), свої граматичні характеристики часу, модальності й особи, вільні або зв'язані в результативному таксисному значенні. Таким чином, вона знімає протиріччя, що склалося між історичними поняттями простого, складного й ускладненого речення з його *непредикативністю, прихованою, імпліцитною предикативністю, або синтаксичною компресією*. Згідно вихідного постулату цієї теорії, пропозиція змістовно відповідає повідомленню, яке може бути згорнуте в компонент простого ускладненого речення. Мовна система при цьому посиляє обов'язковий сигнал, а завдання лінгвіста – виявити і зафіксувати цей сигнал.

Підсумовуючи сказане, зазначимо, що незважаючи на певні здобутки синтаксичної думки минулого і сучасності, дослідник конкретної мовної системи застосовує релевантні для сучасної лінгвістичної практики таксономічні схеми, коригуючи їх відповідно до конкретного мовного матеріалу. Зрозуміло, що дослідження синтаксичної підсистеми у синхронії і діахронії мають свої пріоритетні вживання тих чи інших термінів, однак, як нам здається, вони повинні узгоджуватись на "глибинному" рівні сучасного розуміння універсальної граматики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 683 с.
2. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. A Comprehensive grammar of the English language. – London – New York: Longman, 1985. – 1779 p.
3. Stockwell, R.P., Minkova D. Subordination and word order change in the history of English // Topics in English. – Vol. 2: Historical English Syntax / Ed. by D. Kastovsky. – Berlin – New York: Mouton de Gruyter, 1991. – P. 367–408.
4. Breivik L.E. On the typological status of Old English // Topics in English Linguistics. – Vol. 2: Historical English Syntax / Ed. by D. Kastovsky. – Berlin – New York: Mouton de Gruyter, 1991. – P. 31–50.
5. Traugott E. Complex sentences // The Cambridge history of the English language. – Cambridge: Cambridge University Press, 1996. – P. 219–280.
6. Адмони В.Г. Исторический синтаксис немецкого языка. – М.: Высшая школа, 1963. – 335 с.
7. Потебня А.А. Из записок по русской грамматике. – Т. 1–2. – М.: Гос. уч.-пед. изд-во Минпрос. РСФСР. – 580 с.
8. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. – М.: Учпедгиз, 1938. – 450 с.

9. Мельничук О.С. Развитие структуры слов'янського речення. – К.: Наукова думка, 1966. – 324 с.
10. Жирмунский В.М. Общее и германское языкознание. – М.: Наука, 1976. – 695 с.
11. Ярцева В.Н. Развитие сложноподчиненного предложения в английском языке. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1940. – 116 с.
12. Ярцева В.Н. Исторический синтаксис английского языка. – М.: Изд-во АН СССР, 1961. – 308 с.
13. Смирницкий А.И. Древнеанглийский язык. – М.: Изд-во лит. на иностр. яз., 1955. – 318 с.
14. Лосев А.Ф. Языковая структура. – М.: МГПИ им. В.И. Ленина, 1983. – 374 с.
15. Мещанинов И.И. Члены предложения и части речи. – Л.: Наука, 1978. – 387 с.
16. Виноградов В.В. Основные вопросы синтаксиса предложения (На материале русского языка) // Вопросы грамматического строя. – М.: Изд-во АН СССР. – С. 389–435.
17. Пауль Г. Принципы истории языка / Пер. с нем. А.А. Холодовича. – М.: Изд-во иностр. лит., 1960. – 500 с.
18. Золотова Г.А. Монопредикативность и полипредикативность в русском синтаксисе // ВЯ. – № 2. – 1995. – С. 99–109.

Джерело ілюстрування

The Anglo-Saxon Chronicle / Ed. by B. Thorpe. – Vol. 1–2. – L.: Longman, 1861. – 838 p.

Наталія Гусар

ЛАТИНСЬКИЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АБСОЛЮТНОЇ ДІЄПРИКМЕТНИКОВОЇ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У багатьох країнах до утворення єдиної нормативної системи літературної мови існувала двомовність: паралельне використання чужої та рідної мови, причому сфери використання цих мов і форми їх зв'язку залежали від історії даної країни [1].

Проблемі іншомовного впливу завжди відводилось суттєве місце в роботах з історії англійської мови. Жодна інша мова, за рідкісними винятками, не може уникнути контакту з іншими мовами. Однак, крім традиційних культурно-історичних зв'язків, в житті англійського народу були події, що призвели до появи на території Великобританії великих груп іншомовного населення і до утворення в деякі періоди історії зональної чи соціальної двомовності.

Двомовність була широко розповсюджена в середньовічній Європі, що пов'язано, в першу чергу, з використанням латинської мови в сфері писемного мовлення. Ф.П. Філін, коментуючи двомовну своєрідність східних та південних слов'ян, вказує на те, що паралельними у використанні стали близько споріднені мови, а саме церковнослов'янська і народно-літературна мова [2].

Специфіка історії англійської мови полягає у тому, що форми і причини двомовності змінювалися, подекуди в різних сферах комунікації функціонували три мови – англійська, французька та латинська.

Варто зауважити, що статус латинської мови в середньовічній Європі, а також в епоху Відродження суттєво відрізнявся від статусу інших мов. З одного боку, це була мертва мова, не існувало території, на якій населення вважало її рідною, з іншого боку, в багатьох країнах Європи, як Західної, так і Східної, існувала певна соціальна група населення, яка досконало нею володіла.

Ми пропонуємо розглянути можливість впливу однієї мови на синтаксис іншої на матеріалі абсолютної дієприкметникової конструкції, появу якої більшість германістів пов'язують із запозиченням латинського *Ablativus Absolutus*.

На думку Б.М. Задорожного, германські абсолютні конструкції з дієприкметником являють собою автохтонні елементи давньогерманської спільності, успадковані від епохи індоєвропейської прамови [3].

В історії германських абсолютних конструкцій можна спостерігати дві різні тенденції: лінія дієприкметника з силою предикації (це стосується, зокрема, абсолютного називного NP NOM – VP NOM) і лінія непрямого відмінка з обставинним або об'єктним значенням (в германських мовах – абсолютний давальний NP DAT – VP DAT). Перша лінія була первинна тільки для дієприкметника I, оскільки на самому початку лише він був предикативний. Друга